

Tíðargrein

Nýggjárshaldið er ein partur av okkara samleika

Í einum tíðarskeiði á meiri enn 50 ár er í Vági bygd upp siðvenja kring stórsligið nýggjárshald. Upprunaliga var tankin at skipa eitt nýggjárshald, sum kundi savna vágbingar burturi og heima ár undan ár á ársins síðsta degi og nátt. Men við tíðini er nýggjárshaldið í Vági fingið alsamt størri vav, er vorðið kent kring landið og uttanfyri landoddarnar við. Fyri vágbingar er ikki bara talan um eitt hald ella eitt tiltak, nýggjárshaldið er eisini ein týðandi partur av okkara samleika

Tilvildarlig byrjan gjørdist siðvenja

Tað byrjaði alt meiri ella minni av tilvild. Árin áðrenn nýggjárshaldið fyrstu ferð varð rættliga skipað – árin fram til og við nýggjárið 1963/64 – vóru nýggjarsaftanskvøldini í Vági merkt av, at teir eldru ungdómarnir fóru út at gera »fortre«. Ungdómarnir fóru runt bygdina at taka portur av og goyma tey, og helst goyma tey so væl, at eigarin mátti leita væl og leingi áðrenn portrið varð funnið. Nýggjárið 1963/64 gjørdist hesin skemti-leikur í so ógvusligur og løgreglan kom uppi í álvarsmáli. Fleiri hava greitt frá hesum kvøldinum, m.a. Eyðbjørg Winther Hansen og Petur Roach, sum bæði eru uppvaksin í Vági um hetta mundi.

Eyðbjørg Winther Hansen greiður frá: Ungdómar høvdu tikið bátin hjá Jørgen Olsen, sett hann tvørtur um vegin á Skála, so bilar ikki kundi koyra eftir vegnum. Línuskipið Óla Horn ella Tummas við Kráir var akkurát innkomin, og nakrir sumbingar, sum vóru við, skuldu suður til Sumbiar. Men tá teir komu til, har báturin stóð, so noyddist teir sjálvandi at steðga. Teir fóru úr bilinum, og skuldu flyta bátin, men tá blivu teir oystir undir

í kinasarum (smáum kanónsløgum) av okkum, sum stóðu oman fyri húsini á Skála.

Seinni somu nátt brotnaði báturin. Petur Rouch greiður frá, at klokkan var farin av trý, tá ein jeepur kom koyrandi vestur eftir og steðgaði beint frammanfyri bátinum. Sjafførurin kom út og hugdi seg íkring, setti seg í jeepin aftur, bakkaði og drønaði so inn í gronina á bátinum, so hann vendi út og vestur og slapp so forbi. Dagarnir eftir tað vóru ikki so stuttligur, tí eg fekk av at vita, tú okur høvdu framt herverk – og fleiri enn 40 ungdómar vóru meldaðir – hetta var stór skomm. Haldi meg minnast, at okur ella onkur betalti eina bót, so Jørgin fekk ein annan bát, men árið eftir bleiv so skaddi báturin brendur – og nýggjárshaldið í Vági fekk sitt skap, greiður Petur frá.

Faklagonga, brenna bát, stórt fyrverk – veitsla og dansur

Báturin hjá Jørgeni varð brendur nýggjárið 1964/65. Og varð báturin tá drigin vestur á Tríkantin á Sandinum, har hann varð brendur – hetta uttan iva við íblástri frá, tá báturin Fremad varð brendur har á leiðini nýggjarsaftan í

1947/48. Tað bálið var velduga stórt og øll bygdin varð savnað við bálið.

Upprunatankin var at fáa skipað slíkt tiltak aftur, sum øll bygdin kundi savnast um, undir meiri skipaðum viðurskiftum nýggjarsaftan. Og var tað eisini í hesum sambandi, at Nýggjárshaldin í Vági sá dagsins ljós. – Og øll árin síðani 1964/65, við einstøkum undantøkum, er bátur brendur á Tríkantinum nýggjarsaftan.

Longu um sama mundi, sum báturin hjá Jørgen'i varð brendur, høvdu ungdómar í Vági skipað fyrri faklagongu. Gingið varð tá úr Nýggjutrøð, ovarliga vestaliga í bygdini, og faklagongan endaði niðri á Garðabrúgv, har faklarnir vórðu tveittir á sjógv. Árið eftir varð skipað fyrri faklagongu, sum endaði á Tríkantinum – og er hetta framvegis siðvenja í dag, hóast faklagongan nú byrjar í miðbýnum og gongur vestureftir høvudsvegnum.

Við eldhugaðum undangongu-fólkum í Nýggjárshaldini vaks nýggjárshaldið ár um ár.

Í 1967 varð á fyrsta sinnið skipað fyrri nýggjárshaldin og var veitslan í nógv ár fastur táttur í nýggjárshaldinum í Vági. Á skránni var ræst kjøt

og súpan, góður felagssangur og gott undirhald við lokalu skemtarunum Robert McBirnie, Niels Petur Nolsøe, Petur Dahl Nolsøe og seinnu árin eisini Arnfinni Thomassen. Størsta veitslan var ár 2000, tá borðreitt varð fyrri fleiri enn 700 fólku í Vágs Høll. Nú eru tað nøkur ár síðani nýggjárshaldin varð hildin í Vági. Nýggjar siðvenjur við granna- og familjuveitslu hava tikið yvir hendan táttin.

Rættliga tíðliga varð nýggjárshaldið í Vági eisini skipað við stórum fyrverki. Nýggjárshaldin hevur síðan 1970ini havt góðkendar fyrverkar-skjótatarar. Stóra fyrverkið er ár um ár vorðið størri og alsamt meiri skipað – og er fyrri mong eitt av hæddarpunktunum í Nýggjárshaldinum í Vági, áðrenn farið verður í dans í VB-húsinum og Vágs Høll.

Eru summar siðvenjur steðgaðar, so eru aðrar nýggjar siðvenjur lagdar afturat. Seinastu nógvu árin hevur Nýggjárshaldin bjóðað morgunmat í Billardhúsinum, ein táttur, sum byrjaði í samband við nýggjárshaldið ár 2000. Rørslufelagið Hvistan hevur í 7 ár skipað fyrri kirkjurenning, har fólk renna,

ganga og súkla frá Vágs kirkju til Porkeris kirkju og aftur. Faklagongan varð eisini fyrri nøkrum árum viðkað, soleiðis at tað nú ganga bæði menn og kvinnur við faklum – fyrr gingu bara menn.

Nýggjárshaldið ein partur av okkum

Hóast nýggjárshaldið í Vági fevnir um nógvar ymiskar spennandi tættir, so er ein tann mest týðandi tátturin sjálvt haldið – nýggjárshaldið sum við árunum er vorðin ein partur av tí at verða vágbingur.

Nýggjarsaftan er dagurin, har flest allir vágbingar ynskja at verða í Vági. Hetta er dagurin, sum vágbingar, sum arbeiða uttanlands, longjast heim til; dagurin, sum vágbingar í útleigd leita heim til Vágs at uppliva ár um ár.

Nýggjarsaftan og dagarnir uppundir nýggjarsaftan eru okur øll vágbingar. Stórt hundradlið er við í fyrireikingunum, sum fevnir um allar aldursbólkar frá smápiltum til tey, sum eru komin til árs. Og nettupp hetta samanhalðið, tað at okur í felag lyfta eitt so megnartiltak, ger nýggjárshaldið til nakað heilt serligt.

Tað at okur øll antin í verki